

LIBERTATEA

Foale pentru sătenii și muncitorii, întemeiată la Orăștie în anul 1902

Director sufletesc:
† Dr. ION I. MOȚA
Director vremelnic:
Pr. IOAN MOȚA

Cererile de abonare și banii
pentru foale se trimit pe adresa:
Admin. „LIBERTATEA” Moța
BUCUREȘTI L. Calea Victoriei 63.

„Libertatea” este:
Proprietatea familiei moștenitoare
a lui Ion I. Moța
ABONAMENTUL: 120 lei pe an,
60 lei pe 1/2 an și 30 lei pe 1/4 an

Orice scrisori pentru Redacție
să se trimită pe adresa:
RED. „LIBERTATEA”, ORĂȘTIE
Jud. Hunedoara

Apare
în fiecare Joi
2 lei

IONEL MOȚA în mijlocul prietenilor săi la Lugoj. În Septembrie 1934 l-au invitat prietenii din Lugoj să țină acolo o conferință. S'a dus fără zgomot, fără alai, totuși s'a adunat lumea aleasă la conferința în care le-a vorbit, foarte convingător (mărgărit la inimă) despre naționalism și frumusețile luptei pentru el și buna noastră lege străbună. A fost primit foarte călduros de intelectualii lugojeni. Când a plecat spre casă, în gară prietenii însoțitori, s'au fotografiat cu dânsul în mijloc în fața garii. Ne au trimis fotografia, cu rugămintea să o punem în foale, ca scumpă aducere aminte. Ionel e cel cu x la picioare.

Părerile englezești, despre comunism

Anglia ca țară de mare industrie și de negoț cu toată lumea, — are mulțimi de lucrători, ca ne-alte. Și lucrătorii englezi sunt toți organizați în societăți (însoțiri) de-ale lor, cu ajutorul cărora să-și apere drepturile lor la o viață mai bună și să-și le cucerească. Poate nicăiri aiurea, muncitorii nu-s mai bine organizați, ca în Anglia. Aci când ei își vor mișca organizațiile, nu se poate ca stăpânirea să nu le facă pe voie, că-s mulți și ascultători de conducerea lor.

Comuniștii din Rusia au cercat de ani de zile și cearcă și azi neobosiți, să-și facă cuiburi calde și printre muncitorii englezi, și nu pot!

Nu pot, pentru că muncitorul englez de se iubește pe sine, își iubește și țara și neamul și legea părinților și moșilor săi. Muncitorul englez judecă, tă cu socoteala, ce e bine și ce e rău pentru țara sa, pentru neamul său, și nu se dedă la fapte și lucrări, prin cari să-și subsape și să-și slăbească nici neamul, căci mintea lui drept socoteitoare îi spune, că slăbindu-le pe acelea, își taie creanga de trai de sub picioare. Cu prăbușirea sau ruinarea țării, s'a prăbușit și puțința lui de trai... De-aceea, ei uitându-se bine, cum s'a desvoltat,

în ce fel s'a prefăcut viața, în țările în cari comunismul a fost ajutat de mulțimile muncitorești, — au rămas și sunt și azi împotriva comunismului. Câteva dovezi:

La 6 Iulie a. c. șeful (căpetenia) tuturor Asociațiilor muncitorești, Bevin, a ținut o vorbire mare în fața unei mari adunări muncitorești, cu delegați (soli) ai însoțirilor unite în Sindicatul său, — și acolo a vorbit cu toată asprimea împotriva comunismului, cerând guvernului să iee cele mai aspre măsuri de curățire a țării, ba de stărpire a tuturor celor ce țin cu »roșii« comuniști.

Iar dl Walter Citrina, conducătorul politic al Partidului muncitoresc englez, a spus la un Congres (Mare Sfat) muncitoresc ținut decurând la Varșovia, că toate societățile muncitorești engleze, sunt împotriva comunismului și a aliaților (ortăciților) cu el!, ba și împotriva aceluia, cari n'au curagiul a găsi și a lucra pentru stărpirea lui.

Și ei își întemeiază judecata lor pe faptele cari le-au văzut și le văd împlinite în țările în cari comunismul a reușit a-și arăta știința și puterea. Ei spun, că acei cari au săvârșit fapte de o sălbătăcie de fiere, ca în Spania și în Rusia, sfărâmând urmele unei munci luminate

durate prin veacuri, cum sunt minunatele biserici spaniole, ucigând, tăind în săbii, arzând în foc pe slujitorii nevinovați ai unei credințe sfinte, — aducând prin toate ale lor aminte de năvălirile barbarilor de nainte cu 2 mii de ani, de cari și istoria vorbește cu groază, — aceia nu au drept a cere sprijinul statelor și popoarelor luminate de azi.

Iată conducători de muncitori, cari deși iubesc breslele lor muncitoare, își dau totuși sama, că în lupta pentru îmbunătățirea sorții muncitorești nu e totuși iertat a merge până la nimicirea rândurii statului, căci prin aceea dărâmi casa de peste tine și atunci — unde te vei mai adăposti? Va fi mai bine sub ruine, decât sub coperișul sănătos? Sub coperiș luptă să-ți găsești așezământ tot mai mulțumitor, — la asta da, ai dreptul. Dar nu la nimicirea a toate în jurul țării!

Iaca părerile cari sunt și ale noastre, ale luptătorilor de dreapta. Și noi același crez îl propovăduim pentru muncitorii de tot felul ai noștri. În Anglia muncitorii din felurile industriei sunt mulțimi nenumărate, de aceea acolo e vorbă mai ales despre ei și soarta lor. — La noi »muncitorii« cei mai numeroși sunt păturile largi ale țărânului agricol (lucrător de pământ) și pe lângă ei a muncitorilor din fabrică sau întreprinderi. De aceea gândul nostru pe toți aceștia îi îmbrățișează, și când D-zeu ne va ajuta, — cu ajutorul acestor mulțimi de muncitori ai ogoarelor și ai întreprinderilor și fabricelor, cari tot sporesc în țară, — gândul nostru cel mare: soarta acestora va fi, adevărat mulțumirea lor, ei fiind temelia acestei țări.

Și până atunci, le dăm pilda mulțimilor muncitorești engleze: aceia, pe lângă pielea lor, își iubesc și patria și neamul și credința lor creștină, — și de către comunism se întorc, ca de către o mișcare pusă la cale și condusă cu violenție, de dușmani și ai patriei, și ai neamului și ai credinței poporului englez. Ca și la noi.

Mândria germană

care ne-ar șede a așa de bine și nouă, și care ne-ar fi de uriaș folos!, — s'a vădit și zilele acestea:

Guvernul german, firește la dorința tare a căpeteniei sale Hitler, a mai adus o hotărâre înțeleaptă:

Nici un evreu nu poate fi învățător, profesor, adevărat crescător, unui tiner german! Germanul să primească lecție de viață, de credință către neam și țară, către lege și biserică, dela îndrumător (educator) german creștin! Evreul de învățătură copiilor neamului său!

Avem așa de puțin de adaos la această știre. Ea grăește mai mult ca o sută de articli de gazetă și o sută de predici!

Ce cuminți am fi, de-am hotărî și noi așa ceva! Dar la noi sunt azi, vai, cu sutele evreii cari sunt »crescători« ai fiilor noștri!

Ne vin acasă copiii nă-

căjiți din liceele de stat, spunând: Am profesor sau profesoară de... limba română, evreu sau evreică! Profesor de istorie, — învățătura în care se oglindește trecutul neamului cu ce e mai frumos în el, — evreu! Cum crezi că acela va altoi în inima tineretului român sau a tinerei românce, mare dragoste pentru trecutul neamului său, neam pe care el, profesorul sau pistruiata profesoară, îl urește și — dorește stâns de pe lume!

Ca să dovedim aceste adevăruri, — cetitorii noștri legionari, sunt rugați a ne scrie: câți profesori jidani sau câte profesoare de aceeași viță, au ei la liceul lor de băieți sau de fete? E bine să fie luminați despre asta, — ca să vedem cât de puțin — »germani« suntem noi, acolo unde ar trebui să fim!

—o—

VETRELE DE FOC, ALE RĂZBOIULUI

Pân'acum era una, în Spania. Acum sunt două: a doua e partea de miază noapte a Chinei. Chinezii, așa destrămați și prost conduși cum sunt, se arată — războinici. Și cei ce cunosc dedesupturile, spun că pe Chinezii îi împing de spate în război Rușii, adevărat jidani cari conduc azi Rusia. Și ei o fac, pentru a slăbi pe Japonia, care nu se lasă condusă de ei, ci după pilda Germaniei și Italiei, vrea să fie stăpână pe sine și pe averile sale. Săptămâna trecută se părea și se vorbea, că primejdia pare înălțurată, pentru că Japoniezii au mai slăbit coarda, și o slăbiseră pentru că Anglia și America, cari nici ele nu vor s'o vadă pe Japonia prea tare și prea mare, pentru că ar fi singură hotărâtoare în departatul răsărit, — i ar fi trimis vorbă, că dacă face război Chinei, cu scop de a mai rupe o parte din acea împărăție mărlindu-și pe a sa, — ele Anglia și America, vor închide mărlile pentru negoțul lumii cu Japonia pe vremea războiului, — lucru care ar face Japoniei mari încurcături în război. Dar în zilele din urmă vestile arată, că încordarea între China și Japonia țară a sporit și primejdia în-

ceperii unui război mare între ele, nu e încă înălțurată.

În Spania tot așa: Iaca se împlini anul decând a pornit războiul, și el nu se mai sfârșește. Pentru că Rusia și Franța, conduse amândouă de jidani, suflă mereu în acel foc și aruncă lemne pe el: trimițând noi și noi ajutoare comuniștilor, contra naționaliștilor. Iar Anglia, care ar putea hotărî soarta, stă tot așa pe două scaune... Nu-i prea les ei socotelile dacă înving naționaliștii, și nu-i ajută să ajungă odată biruitori, ci prin înșelașă și îngăduitoare pentru comuniști (acolo în Spania, căci la ea acasă nu-i dorește!), — lungeste sângeroasa încercare între cele două Spanii.

Făcătorii de socotele spun, că totuși numai naționaliștii pot rămânea biruitori: Franco fine sub stăpânirea sa trei sferturi din cuprinsul Spaniei (70 procente), iar din locuitorii 60 la sută în hotarele cuprinse de naționaliști.

Și știrile de pe câmpurile de luptă vorbesc tot de izbâzi ale naționaliștilor, — dar mărunte, fără mare însemnătate. Pășiri largi, cotropitoare, se vestesc prea rar.

C.U.BUL „MICA” DIN BUCUREȘTI.

Sectorul de galben (partea aceea de oraș).

A fost înființat după înmormântarea lui Moța și Marin, întru pomenirea și neuitarea lor... Cei din chlp sunt: Carol Trostel, șef de cuib; Ioan Bădulescu, corespondent; Cornel Șerban, casier; Ioan Micu, Tudor Paraschivescu, Filip Furdu, Gligor Bogdan membrii, înțregiți de atunci cu alți.

De ce neam sunt răspânditorii CREDINTEI COMUNISTE?

Văzând prin ce mijloace cauză comunistă să-și pună în aplicare planul lor de a face „dreptate” lucrătorilor, e firesc, să ne întrebăm, oare de ce neam sunt acei oameni, cari pe calea urii celei mai înverșunate, prin crime și nelegiuri volesc, să facă „dreptate” unei părți din omenire?

Noi știm, că dreptate se face prin nepărtinire, prin lubirea aproapelui. Iar comunistii, pentru a face „dreptate”, merg pe drumul celei mai îngrozitoare nedreptăți. Și: Cum pot oare să facă dreptate acei, cari urăsc tot ce e creștinesc, cari samănă în suiele ura împotriva lui Dumnezeu, a bisericii, a învățăturilor bisericii creștine?

Vor să facă dreptate, cei ce batjocoresc cele sfinte, cei ce pângăresc altarele, cari omoară copiii, femeile, bătrânii, iar pe contrarii credinței lor, îi chinuesc mai îngrozitor decât sălbaticii? Pe aceste căi, să facă ei o lume mai bună și să înfăptuiască un trai mai mulțumitor? La întrebările de mai sus, comunistii niciodată nu vor putea da răspuns mulțumitor și convingător.

Răspundem noi: Acei, cari au făurit credința fericirii lucrătorilor, ba chiar a omenirii, prin comunism, au fost Evrei.

Toți Evrei, răspândesc cât pot mai aprig credința comunistă. Și din porunca lor s'au făcut cele mai neînchipuite nelegiuri în numele credinței comuniste. Sunt și comunistii, cari nu sunt Evrei. Sunt foști creștini, cari însă sub imboldul învățăturii jidovești, s'au lăpădat de legea creștinească. Mai sunt unii, cari nici nu pot judeca, dacă într'adevăr, e cu putință să se înfăptuiască comunismul? Căci „comunism” înseamnă, că totul, e al tufurora, nimeni neavând dreptul a zice despre un lucru, că e al său. Comunism înseamnă, să nu zici: casa mea, plugul meu, boii mei, păntăful meu, uneltele mele, banii mei, soția mea, copiii mei.

Nimic nu este, nici al meu, nici al tău, ci AL TUTUROR! Acesta fiind comunismul, înțelegem că însăși firea omului i se împotrivesc. De aceea nu se va ajunge nici odată a se înfăptui aceste „credințe”. Totuși propagandă se face pentru comunism pe atâtea căi, încât unii slabi de înger, se pomenesc numai, că ei luptă pentru comunizarea lumii, — fără a se gândi ce o fi atunci, când așa ar fi lumea.

Tiberiu Mitră

Cu Ionel Moța, la Jilava

Era în iarna anului 1934. Peste mișcarea legionară se abătuseră zile de grea prigoană. Inchisorile gemeau de mulțimea Românașilor prinși în ele, fără a-și ști vre-o vină, decât aceea de a fi iubitori de țară și Legiune.

Jilava sta în fruntea închisorilor. Aici se adunaseră toți fruntașii Legiunii. Lipsa doar Căpitanul, care era căutat prețutindenea. A lipsit la început și Ionel Moța. Cu prilejul disolvării „Gărzii de fier”, în 9 Decembrie 1933, fusese arestat, închis aici și înțut până în 29 Decembrie. Atunci a fost eliberat la ora 6 d. a. dar în acea zi, la ora 10 seara a căzut I. G. Duca... Ionel s'a păzit în zilele cari au urmat, de a fi arestat, căci nu știa ce i se putea întâmpla, ori cât de nevinovat era... De abia la

începutul lui Februarie a fost arestat și el. Mare bucurie a fost pe noi cei din Jilava, a restarea lui Ionel Moța.

S'ar părea că toți cei de acolo eram niște oameni fără suflet și nesimțitori, de ne „bucuram” atâtea de arestarea sa. Dar nu era în această bucurie nici un strop de răutate. Cine, dintre legionari și cei care-l cunoșteau, puteau să i urască pe Ionel Moța? Toți îl iubeau și îl știau.

Altele erau îndemnurile bucuriei noastre, a celor din Jilava. Întâi nu știam nimic despre el, și ne muncea gândul că s'ar fi putut să îi pășit ceva rău. Aceasta ne îngrijora foarte mult. În al doilea rând ne simțeam fără conducător. În lipsa Căpitanului, Ionel Moța ne umplea gândul și inima de cea mai mare încredere. Ne

Alegerile pentru conducerea județelor, mai frământată Duminecă în 25 Iulie un număr de județe. Au luat parte la luptă partidul liberal, cel național-tărănesc, Frontul Românesc și Național-creștinii. În multe județe partidele de dreapta, socotite la o altă, au izbânzi prețioase. Au ieșit din alegeri mult mai tari ca în trecut. Dar cu puteri mari (înțelege cu »pungi« mari) au lucrat numai liberalii (având la spate guvernul) și național-tărăniștii, având la spate pe Aușnit cu toată jidovimea și pe unguri și pe socialiști și pe comuniști. Punga a dat-o jidovimea, care dorește cu toată puterea un guvern a lui Madgearu-Lupu în cap cu Mihalache, pentru că știu că atunci aceea ce au dat ei acum pentru alegeri și pentru foile partidului, — vor scoate încincit sau înzecit de pe țară, prin câștigurile mari ce li se vor îngădui de guvernul Lupu-Madgearu...

Grija bună pentru Căile Ferate

În țările cu mare dezvoltare, liniile de cale ferată sunt nu numai foarte numeroase, ci și multe din ele sunt duble (câte două alături, una pentru mers, alta pentru venit). Pe liniile duble trenul cutare ajuns în gară, nu e nevoit să stea pe loc până sosește cel ce-i vine în față, care a plecat naintea lui din gara de dincolo, — ci pleacă și el pe linia sa, înaintându-se cu acela în urmă, unde se dă, fără a perde vremea așteptându-l. Prin asta se cruță și se câștigă mult. se cruță timpul scump pentru călători, dar și altceva: nu ard cărbuni în zadar, nu ard cât stă trenul așteptând în gară.

Dreapta a dat dovadă de mare sporire de puteri peste tot locul. Atât Frontul Românesc, cât și Național-Creștinii.

Cei cari nu s'au arătat, au fost credincioșii partidului »Totul pentru Țară«. Ei au fost cuminți, că nu și-au risipit puterile în alegeri cari nu-s de preț. Doar noul guvern (de n'o fi tot cel liberal și așa le radă și pune comisii interimare (vremelnice) în loc, peste vre-o 6 luni.

Totuși, și Totul pentru Țară a făcut oarecari »probe« în unele județe: A sfătuit pe legionari să-și nimicească votul, prin aceea, că pun pe liste sigilul »votat« de 2—3 ori, în 1—3 locuri, prin ce lista e nimicită, că nu se știe cui să se scrie votul. Dar prin asta se vede, căți legionari au fost la vot? Și s'au numărat în județul Arad (unde s'a făcut această probă) aproape 4000 de voturi legionare, — iar în județul Hunedoarei peste 3000. voturi.

Adecă: s'a arătat că: Suntem prezenți și noi! Dar, firește, nu s'au dus la votare nici pe jumătate din câți legionari sunt în județ! Nu s'au dus, pentru că nu li s'a spus la vreme să-și scoată cărțile de alegători; cei mulți nu s'au ostenit să meargă, au mers numai cei mai gata a se mișca și pentru așa ceva; iar alții au zis: dacă chiar merg la vot, sprijinesc o listă de dreapta, și au votat aci. Căci n'a fost o pregătire stăruitoare pentru acest lucru.

De aceea noi suntem mulțumiți cu cât au arătat cele 2 probe, bine știind că avem fiecare din acele județe pe de 3 ori atâția legionari, cari atunci când va fi lupta cea mare și hotărâtoare: la alegerile cele mari, — vor merge unu ca unu, pâna la cel din urmă! Atunci se va arăta țării, cât a sporit și s'a întărit sănătosul și vrednicul de mare prețuire partid »Totul pentru Țară!

unul pe lângă altul ca duse de vânt, spre finteile lor, ajungându-le cât mai repede.

În România liniile duble avem numai foarte puține, — doar dela București la Ploiești și pe valea Prahovei în sus, o porțiune mică, apoi o linie nu prea lungă în Moldova.

Dar aceste linii duble de folos călătorilor și trimiterii de mărfuri în timp de pace, — ele sunt de neprețuit folos în vreme de război. Pe liniile simple trenurile trebuie să tot aștepte unul după altul prin gări, în deosebi când trece un tren militar, atunci 2—3 gări din fața lui stau pe loc, așteptându-l să treacă acela, pentru că așa-i ordinea, ca el să nu fie opăcit prin gări de alte trenuri. Pe rând unde liniile sunt duble, zboară trenurile

Iacă pentru ce conducerea căilor ferate a început și în noi o îngrijire cât mai mare de liniile ferate. Într'un stat al Direcției Căilor Ferate, înțut de curând la Brașov, s'a hotărât: să se înceapă îndată munca pentru a se termina lucrările începute mai demult și apoi întrerupte, de terminare a legăturii dintre Bumbești și Livezeni (Valea-Jului). Lucrările fiind grele, vor dura poate mai mult ca 2 ani încă, dar atunci vom avea legătură bună între Ardeal și Oltenia, pe linia Livezeni—Bumbești.—S'a hotărât ca dela Teiuș la Apahida sau până la Cluj, linia să fie dublată trăgându-se o nouă linie pe lângă cea de azi. Se lucrează cu zor la ea, căci au luat asupra lor părți din ea 6 întreprinderi. Între Maramureș și județele vecine, azi călătoria făcându-se cu mare încungiu, cu trecere prin capul de jos al Poloniei, — s'a hotărât a se trage și aci o linie nouă, mai scurtă, împreună cu șinurile prin trecere numai pe pământ românesc. Se lucrează apoi la linia Crasna—Huși, care fiind linie îngustă, cu vagoane mici, ca de tramvai, va fi acum lărgită și ea ca toate liniile din țară. Până la 1 Septembrie va fi gata. Tot așa s'au grăbit lucrările pentru linia Ilva-Vatra Dornic care are să fie gata până în primăvara viitoare.

Senin, încrezător și hotărât, el știa să aducă în suielele celor care-l înconjurau, — pace și nădejde.

Despre asemenea oameni, Biserica spune că se chiamă: fiii lui Dumnezeu.

Într'adevăr, după doi ani dela vremurile petrecute cu el la Jilava, când nu se gândea nimeni la un asemenea sfârșit alui Ionel Moța, el se mută din viața aceasta printre fiii lui Dumnezeu din ceruri, luptând pentru Hristos și Crucea sa, în îndepărtata Spanie, unde diavolul a aprins un mare iad pe pământ.

Și astfel iubitul nostru conducător dela Jilava, a devenit prin moartea sa eroică, piatra de temelie, a României de mâine, „mare, puternică și ascultătoare de Dumnezeu”, așa cum a dorit o el.

Ion Banea.

bucuram dară de arestarea sa, pentru că știam că e viu și sănătos, și că vine între noi, să ne conducă. L'am înconjurat cu bucurie, toți. Și el, de fapt, a înșinat îndată Jilava. Cu căia pricepere a condus el cele câteva sute de suiele involburate, care locuiau închisorile. O vorbă bună pentru cei necerși, o incurajare pentru cei ce aveau amărăciuni, camaraderie aleasă față de toți, sfaturi și îndemnuri celor care plecau, nădejdi noilor veniți. Pentru fiecare avea un cuvânt de frate.

Având în vedere împrejurarea grea în care se găsea organizația, el a redactat acolo mai multe memorii și scrisori, către felurii oameni politici și fruntași ai vieții de obște, lămurindu-i asupra multor chestiuni, spulberând hule și svornuri, cari erau aruncate în spatele mișcărilor legionare și a șefului ei.

Cu linii înmulțite, unele dublate, — circularea (umblarea) mărfurilor și a călătorilor va fi mult ușurată și sporită. Mai ales liniile duble sunt de neprețuit folos și în vreme de pace dar mai ales în zilele de război.

O faptă bună

— UN „SANATORIU” IN ZARAND, PENTRU MUNCITORII BOLNAVI —

Societatea de mine (de băisaguri), „Mica” de la Brad, fostă înainte de război în mâna Germanilor, decând e în mâni românești, arată muncitorilor ei, ba tot poporul român din Zarand (părțile de la Brad și Bala de Ciș din județul Hunedoarei), tot mai multă grijă de frate și inimă ce simte cu locuitorii sîntului și cu lucrătorii în minele ei. A zidit de nou sau a renovat din temelii mai multe biserici din părțile Bradului și Criștorului, de pe unde și are lucrătorii, și a ajutat și în alte feluri nevoile Românilor de acolo.

Mal nou celim cu plăcere știrea dată de gazeta locală „Zarandul” din Brad, că cei dela conducerea societății „Mica” au luat o altă hotărâre pentru care li-se cuvin cuvinte de laudă: Va înființa pe un loc bine ales, plin de sănătate, un „Sanatoriu” (Casă de primire și îngrijire de bolnavi), anume pentru bolnavii de piept, primelduși a fi atacați de boală uscată, zisă „ofitică”. Aceasta boală atinge mai zles pe oamenii lîneri, oarecum cruzi, cari lucrând sub pământ în aerul închis și greu de acolo, cad ușor în această păcătoasă boală. Despre „ofitică” spune lumea că e o boală fără leac și cel căzut în ghiarele ei, e pierdut fără vorbă multă. Lucrul acesta azi nu mai e ade-vărat! Boala asta e „fără leac”

numai dacă nu ne îngrijim și o lăsăm să îmbătrânească în noi: Atunci da, ajungând ea prea puternică în plămânii noastre, le ciurule și le roade, până ne poaloape. Dar dându-ne, la timp în buna pază a doctorilor celor anume grîjitori de această boală, ei o răpun, o înving și dau pe bolnav casei lui, deplin sănătos și voinic!

Acest rost îl au așa zisele „Sanatorii” pentru tuberculoși. Și un astfel de „Sanatoriu” va zidi „Mica” acolo în Zarand, pentru a îngriji de muncitorii ei, la cari doctorii ar fi băgat de seamă semnele acestor boale. Și dacă-i dau în grija „Sanatorului” până ce boala n'a prins putere mare asupra bolnavului, îl scapă de ea! „Mica” acest bine, acest noroc îl dorește lucrătorilor săi, — și cearcă să li-l dea.

De aceea numim fapta ei „O FAPTĂ BUNĂ”, căci din dorința de mult bine lucrătorilor săi, o face.

Știm că dl director al acelei societăți, nu dorește și nu primește să fie laudat, spunând că dsa, când face câte ceva bun pentru muncitorii săi, își împlinește numai o datorie, o poruncă a inimii dsale românești și creștine, pentru care nu așteaptă laude. Să ne dea totuși d. Gigurtu voce să pomnîm cu laudă, această por-nire, care dela Dsa a purces.

Din alte țări

— Din Rusia —

Și Bela Kun? O știre aproape de necrezut dau ziarele polone din Varșovia: Că și Bela Kun e pus la răcoare în „rațul” visat de el în Rusia.

După ce „sîmpânul” roșu al Rusiei de azi, a trimis pe cealaltă lume câteva zeci de mii de foști buni „tovarăși” ai săi întru comunism, fiindcă îi bănuia că nu-i mai sunt destul de „credincioși” și ascultători, — a început cercetarea celor cari au petrecut mai mult prin țări străine. Spionii lui au ațerțat în goană de copoi în toate părțile, și de-au ațiat pe acolo ceva urme, măcar în chip de zvonuri, despre cutare sau cutare fost trimis al Rusiei pe acolo, — îndată acele zvonuri s'au luat drept dovezi de necredință față de Măria-sa Roșul din capul țării și acela chemați la răspundere.

Așa se scrie că e și cu Bela Kun. Copoii cari au adulmecat pe urmele lor prin străinătate, spun că, înainte cu 2 ani, când acesta mersese în Spania, toc-mal pentru a pregăti acolo focul de lad ce o pârjolește azi, — ar fi avut întâlniri și consfătuiri cu oamenii de al lui Trozky, celalalt Roșu mizerabil, dar ajuns temut de ju-

pânul țare și mare de azi, — și pentru că înainte cu doi ani ar fi stat la sfat cu oamenii de-al lui Trozki, Bela Kun azi a fost prins și aruncat în închisoare.

Acum va fi adus în fața unui tribunal revoluționar, printre alți arestați, — și tribunalul-unealtă îl va judeca negreșit, ca pe toți câți îi vin în față, — la punere la zid și glonj.

Multe răuții a făcut acest păcătos jidov din Ungaria, unde ajunsese „dictator” (cel mai mare poruncitor) în Budapesta, și și pusese Ungaria sub genunche, până nu veni armata română de-l izgoni și dete libertate Ungariei și Budapestei. Toate foile ungurești fugiseră înspăimântate de moarte de el la Viena. Și numai după ce armata Română înălța-se drapelul tricolor al României pe cetatea din Buda, — au venit și acele ziare maghiare napoi din pribegie, dela Viena, și apăreau libere, dar cu însemnarea „cenzurate” de — Cenzura română! Acum păcătosul ce le gătuia și pe ele, își la plata răuții vîșii, în Rus'a cea mult răvnită.

—xox—

NOUȚĂȚI

Ca o urmare a scrisorilor lui Ion I. Moja către ceilorți acestei foi și către legionari peste tot, — după ce în numărul trecut (29) am isprăvit cea din urmă scrisoare a lui, din căre a avut încă puțină a ni-le scrie de acolo din pământ străin, — ca o urmare a acelor scrisori, începem din numărul viitor a da celortorilor „Libertății” scrisorile cu descrierea vieții de pe front, din tranșeele spaniole, scrise de dragii săi camarazi întorși cu zile acasă, scrisori unele de mare frumusețe, la fel cu ale fratelui lor de luptă Ionel Moja. Au scris și scriu lucruri de tot interesante de pe acel front, dnii Nicolae Totu, Alexandru Cantacuzino, Bănică Dobre și așteptăm grăitoare descrieri dela dl Ing. Clime și dela părintele Dumitrescu. Pe toate le vom arăta celortorilor „Libertății” împlinind dorința Directorului nostru sufletesc, de a avea ani de zile scrisori povestitoare dela ei și despre cele văzute, pășite și îndurate de ei acolo.

Ziarul „Buna Vestire” din București, ziar care sprijinește cu căldură, mișcarea legionară de dreapta, a publicat în numărul său de Duminică 25 Iulie, articolul „Încercăm noi înșine brațele dușmanilor noștri, cu arme” scris de directorul nostru Păr. protoieru I. MOJA. Il publicăm fiindcă în alt articol „Răuri de arginți”, arătăm ce minuni face evreimea de pe g'lob, în deosebi cea din America, din Franța și Anglia cu banii mulți pe cari li stoarce de pe popoarele creștine, cum cu acei bani, le azvârle pe unele asupra allora, — din ce se vede puterea banului. Articolul părintelui Moja ne lămurește ce greșeli de neiertat facem, că nu păzim, ca banul țării să rămână în țară și anume în mâinile fiilor buni ai țării, cari sunt numai Români.

Foc mare la Moreni (lângă Ploesti). Săptămâna trecută Moreni au avut mare spaimă: De-odată au văzut că din canalul prin care se scurg rămășițele de păcură dela sondele (pușurile de petrol) a societății „Credința Miner”, fănesc flăcări. Fiind căldură mare și vânt, flăcările au atins și gospodăriile din apropierea canalului și în puțină vreme au fost prefăcute în scrum șase gospodării, a locuitorilor vecini cu canalul. Au alergat pompierii sondelor, au venit în ajutor și pompierii din Ploesti, și au putut opri răspândirea mai departe a focului, — dar n'au putut îl scăpa de 6 gospodării, ca și magazinele cu unelte de sondă (de sfredelire în pământ) și mai multe hambare cu cereale (bucate) și cu unsoare. Izbucnită din neașteptat, focul a putut îl silni de tot

abla noaptea pe la miezul nopții. Se crede că nenorocirea a venit dela vr'un lucrător, care a aruncat un chibrit sau o țigară aprinsă în canal, și păcura a luat foc.

Avion căzut peste soldași. Lângă Copenhaga soldași făceau deprinderi în câmp. Un avion zbură pe deasupra lor, făcându și manevrele sale. De-odată stricându-se ceva la avion, s'a prăbușit din înălțime căzând peste un grup (o ceată) de soldași, cari n'au avut timp a fugi și a se feri de el. Pe unul l'a omorât pe loc, pe 14 l'a rănit greu, rupându-le mâni, picioare, coaste, și pe alții rănindu-i mai ușor.

În căderea lui, aeroplanul care luase foc dela aprinderea rezervei sale de benzină, — a stropit cu benzină aprinsă pe doi bicicliști ce treceau pe drumul peste care trecea avionul în cădere. Și sărmanii bicicliști, udați cu benzină, au ars ca niște făclii, prefăcându-se în scrum!

Automobil es azvârle piatra în capul trecătorilor... Se știe că automobilele sunt împinse înainte prin învârtirea roților din napoi, cari așa duc mașina înainte. În învârtirea lor, roțile din napoi fac destule rele; întâi și întâi strică mult drumurile, scobindu-le, a două, azvârle pietrele de pe drum, risipindu-le.

Zilele trecute un automobil mare trecând prin Târgoviște, unde chiar se lucra la repararea pavajului (pardoseli), înaintând el cam greu prin locul desfundat, roțile din napoi luptându-se cu peirile ce se mișcau sub ele, — au svârțit o piatră, care a nimerit în cap pe un lucrător, lovindu-l așa de rău, că acela a căzut jos amețit și a trebuit să fie dus de grabă la spital pentru îngrijire.

Furtuni strașnice s'au descărcat în săptămâna trecută, și se mai descarcă în multe părți din țară. În comuna Jibert (J. Târnava mare) trăznitul a aprins casa unui gospodar, dela care luând foc și cele vecine, au ars case și șuri și cele adunate în jurul lor, la 6 locuitori, făcându-le pagubă de peste jumătate milion lei.

O femeie mai în vârstă, de 62 ani, speriată grozav de un trznnet puternic, a căzut jos și a murit. I s'a rupt ceva în inimă.

Banii de 100 lei cei mari, cari nu sînt din ce s' făcuși, din nikel cu nișel argint în ei sau de plumb, — vor li scoși din circulație (umblare). Noi, singuraticii, nu mai suntem datori a-i primi, dela 25 Iulie. După această dată trebuie plătite cu el dările, căci în dare trebuie să-i mai primească până se sfârșesc de prin țară. Se pot duce și la Banca Națională unde se găsește (prin

orașele cu scaun de județ). Dar dela 25 Octomvrie încolo, nu-i mai primește nici Banca Națională. Pîn'atunci toți câți mai au bani de aceștia de 100 lei, — să-i schimbe.

Cuibul coșofenei, prilej de moarte unui copil. În satul Hăncești din Basarabia, o coșofană (pupăză) își făcuse cuib într'un copac pe aproape de casa unui creștin. Și cum urcioasa pasăre tot cânta pup-pup-pup, de supăra pe ai casei, — o fetiță s'a urcat în copac să-i spargă și arunce cuibul. Dar coșofana, apărându-și și ea „casa” ei, s'a împotrivit din răsuperi și a mușcat pe fetiță de mână. Așa de rău, că aceea, speriată, s'a tras înapoi și luncând de pe craca pe care era, a căzut la pământ așa de nenorocit, că a murit pe loc...

Marconi, unul din cei mari descoperitori a puterilor electrice, din căși a avut lumea, a murit săptămâna trecută în Italia! El a descoperit telefonla fără fir, trimiterea sunetului pe undele nevăzute ale aerului, ba și trimiterea chipului său, ca să îi văzută peste mări și țări de cei cu care vorbești! El a aprins lămpile electrice la o Expediție mare din Australia, stînd dînsul pe un vapor la țarmul Italiei lângă mașinile lui de trimitere de puteri de aprins. A fost un om cu mare dar dela Dumnezeu.

Dela serviciul

propagandei serise

— BIROUL CENTRAL AL „LEGIUNII” —

Se atrage atențiunea Domnilor Șefi de județe și camarazilor în-sărcinați cu propaganda scrisă în județe, că în depozitul nostru central se găsec reviste și ziare legionare numere mai vechi, cu articole foarte interesante, care constituiesc un excelent material de propagandă.

Articolele sunt dintre acelea care se pot citi în orice timp.

Recomandăm aceste ziare și reviste în mod deosebit, mai ales că le-am scăzut prețul.

Se primesc comenzi: Ing. M. Smărăndescu Str. Gutenberg Nr. 3. București!

1. „Libertatea” câte 1 număr cu 1 leu în loc de 2 lei.
2. „Olasul Strămășesc” cu 2 lei, în loc de 3.
3. „Omul Nou”, 1 leu în loc de 2 lei.
4. „Insemnări sociologice” revistă de înaltă gândire legionară, un număr cu 3 lei, în loc de 5.
5. „Rândulala” revistă, cu 10 lei în loc de 15.
6. „Ideia românească”, un număr cu 4 lei în loc de 6.

Cărți legionare noui apărute:

1. „Prezent”, de Ion I. Moja, 12 lei.
1. „Note de pe front” descrieri dla războiul din Spania, de N. Totu, cu 35 lei.
3. „Rânduri către generația noastră” de I. Banca ed II. 5 lei.
4. „Cum trebuie înțeleasă dreptatea socială” de Ch. D. Orșovanu cu 5 lei.

—x—